

Postava kněze a její úkol

Ještě než začneš číst tato pravidla, musíme tě upozornit na důležitou věc. Všechny otázky týkající se bohů a jejich existence, pojmu víra, záležitostí duše a její existence před a po smrti člověka, to vše je jen součástí světa Dračího doupěte. Autoři se záměrně vyhýbali jakékoliv spojitosti s naším světem, netvrdí a většinou si ani nemyslí, že by takto skutečný svět byl postaven. Nechtějí také urazit nebo zpochybnit kterékoli skutečně existující náboženství. Proto přistupuj ke všem těmto skutečnostem jako ke hře a nespojuj je nikterak se svou vlastní vírou a se svým pohledem na svět.

Zázrak

Byly to těžké časy, ve kterých mi Veliký Orphag přisoudil žít. Již šedesát dní a šedesát nocí, od chvíle, kdy jsem opustil záplavami zpusťšenou rodnou ves, jsem se plahočil sněhovými závějemi – nemaje co do úst, vyháněn od prahů sněhem zavátých chatrčí, osamělý chlapec v mnišské sutaně, který se rozhodl vyhledat ztracený klášter Orphagiánů a poznat Pravdu. Zdálo by se, že jsem přežil jen díky štěstí, já však na štěstí nevěřil – mou jedinou vírou a spásou byl Orphag.

Spolu se sněhovými vločkami se tehdy na zem snesla úzkost a beznaděj, spolu s mrazivým větrem koľovaly krajem temné zvěsti. Lidé mluvili o probuzeném Zlu, o Thurgurasu, o temných mocnostech prohánějících se krajem, jež ničí a páli vše živé. Nevěřil jsem těm zkazkám, měl jsem je za tmářské bludy.

Do chvíle, než jsem spatřil Valdepur.

* * *

Z hromady zčernalých sutin stoupala k nebi hustá oblaka dýmu. Vzduch páchl spáleninou, sníh byl černý od sazí a pokrytý kusy vylámaného dřeva. Když Arson spatřil všechnu tu spoušť, chvíli nebyl schopen pohybu. Jen stál a díval se, jak černé kostry domů zapadávají sněhem.

Uprostřed trosk Valdepuru stála kamenná studna, která jediná odolala ohni. O studnu se opírala sedící postava, s hlavou svěšenou na prsa. Postavě trčelo z břicha dlouhé kopí. Arson se začal modlit.

„Prosím, Ty, jež bádáš nad mými kroky a dáváš mému tápání rád, Ty, jež jediný mezi všemi vidíš a víš...“

Ozvalo se ržání koní. Zanedlouho poblíž zaduněla kopyta, bylo slyšet frkání a lidské hlasy.

„Prosím, Ó Veliký, dej mi sílu vzdorovat zlu a útlaču, odved mě od těchto temných znamení...“

Koně vjeli do vypáleného Valdepuru. Jejich jezdci byli oděni v černém, v rukou třímali obnažené zbraně – zahnuté meče, palcáty a kopí. Když spatřili klečícího chlapce, jako jeden muž přitáhli prudce uzdy. Arsona ohodila sprška sněhu, odlétajícího od koňských kopyt. Otočil se a pohlédl na ně.

Jeden z jezdců, ten, který jel v čele, seskočil z koně a výhrůžně zachrčel. Měl zahalenou tvář, všichni měli zahalené tváře – Ar-

son si však podle toho zvuku dokázal jejich obličej představit. Byl rád, že je nevidí.

„Prosím, Pane, Veliký Orphagu, ušetři můj život...“

* * *

Tak jsem poznal Černé jezdce, Mrchožrouty, jak se jim také někdy říkalo. Až později mi Hrugar vysvětlil, co jsou zač – barbarské kmeny, jejichž lidství bylo znovuzrozeným Thurgurasem zmrazeno, odpadlíci, kteří teď projížděli spáleným krajem a dokonávali jeho dílo. Když jsem se díval do přimhouřených, černých očí jejich vůdce, pochopil jsem, že se blíží má smrt, že mi stojí přímo za zády a brousí svoji kosu z měsíční oceli. V onu chvíli mi Veliký Orphag opět dodal sílu, osvětlil moji mysl a já pocítil, že mé dny přece ještě nejsou u konce. Zavřel jsem oči a poslušně čekal na zázrak.

A tehdy jsem poznal Hrugara.

* * *

„Hej, vy tam!“ ozval se obhroublý, stípaný výkřik. Arson otevřel oči a nevěřícně je upřel na zjevení, které vyšlo zpoza zřícené zidky. I Černí jezdci se ohlédlí.

Podsaditý muž v dlouhé róbě, přes kterou měl navlečenu hřebí popobitou halenu, k nim mířil energickým krokem. Za ním šla vysoká, v koženém brnění oděná dívka. V ruce držela meč.

„Táhňte, mrchožrouti zpropadený, kšá!“ křičel ten muž a drobná očka se mu leskla jako sílenci. „Padejte se nažrat jinam! Nechte kluka na pokoji!“

Černí jezdci chvíli stáli jako přikovaní. Pak se jejich vůdce hlasitě, hrdečně rozesmál. „Bl...ázne!“ zařval přerývaně, „Co ty myslíš? On chcípne, chcípneš i ty! Červe, chcípáku! Chcípát se bude, jó, ano!“

Šílenství v cizincových očích bylo teď ještě zřetelnější. Nehezky se zazubil a s hlasitým dupáním se postavil přímo před jezdce. „Houby chcípát, hajzle mrchožroutské. Ve jménu Velikého Orphaga ti povídám, nechej kluka bejt!“

Při zaslechnutí Orphagova jména poskočilo Arsonovi srdce. Černý jezdec zařval a napřáhl se k ráně – náhle se však jeho pohled setkal s cizincovým a on z neznámého důvodu neudeřil.

„Povím ti to ještě jednou,“ řekl pomalu, zřetelně cizinec, a ten hlas byl náhle silný, rozléhal se všude, i uvnitř Arsonovy hlavy, „a řeknu to naposledy, takže mě dobře poslouchej, pokud nechceš skončit ve věčnejch mukách Tar'glea, nebo jak se to vaše předpeklí menuje. Sem Hrugar, kněz Orphagův, a Veliký Orphag je můj pán. Ty jsi nic, mrchožrout, nula, kterou odvane Orphagův hněv, sáhne-li na život jeho věrného služebníka. Slyšíš, bestie? Táhní!“

Třese se země, přemýšlel Arson, nebo se třese jen já? Ne, Černý jezdec se také třásl. Koně se začali plašit, hlasitě ržáli, jako by i oni rozuměli muži řečenému Hrugar. Chvíli to vypadalo, že se jezdci nechají přemoci tím záhadným strachem, otočí se a dají se na útek. Pak však v jejich vůdci cosi povolilo, jeho oči se opět zakalily zuřivostí a on konečně nechal svůj meč dopadnout.

* * *

To, co se dělo poté, nedokážu ani dnes dostatečně popsat. Černý jezdec udeřil, jeho rána však nedopadla – byl náhle odhrožen vzad proudem jasného světla. Hrúgar byl tím světlem obklopen, v tu chvíli jako by vyrostl o několik stop – stál tam a křičel a lamentoval, a ten křik se vracel ozvěnou a otřásal horami. Zvedl se víchr a já si musel zaclonit rukou oči. V srdci jsem cítil, že se děje něco velkého, a tomu, co jsem uviděl, nemohly mé oči uvěřit. V mysli se mi vynořil obraz Orphaga, jasnější než kdy předtím, a ten obraz zářil a rostl a celé ho mně naplnil.

Musel jsem tehdy omdlít, protože když jsem opět otevřel oči, byli Černí jezdcí pryč.

* * *

Setřásl ze sebe sníh a neohrabaně se postavil na nohy. Klepal se zimou, byl zmrzlý až na kost. Hrúgar seděl naproti němu na mohutném kameni, ve tváři potouchlý úsměv, a jeho drobná očka si chlapce měřila od hlavy až k patě. Neznámá válečnice právě ohledávala mrtvolu u studny.

„Pane, vy... vy jste vykonal zázrak,“ vykřikl Arson a poklekl.

Hrúgar si odplívl. „Jakej zázrak?“ zeptal se. „Co to blábolíš, kluuku?“

„Já... pane, viděl jsem to všechno, to světlo a vítr... a v mysli jsem viděl Orphaga...“

Hrúgar se zasmál. „Měls vidiny, kluuku. Žádněj zázrak se tu nekonal. Jsem kněz, ne nějakěj potulnej kejklíš, jasný? Tak už se postav, zatraceně, ať nenastydneš ještě víc.“

Arson váhavě vstal. I Hrúgar vstal, protáhl se a zakašlal. „Finin!“ křikl na ženu, která se právě snažila z mrtvého vyprostit kopt, „nech už toho ubožáka na pokoji. Ať má klidný to... spočinutí. Musíme jít! Řek bych, že konec světa už je tu co nevidět.“

„Konec světa?“ vyhrkl Arson, to už však Hrúgar rázoval pryč. Po bok se mu zařadila Finin, vysoká a hrdá, a oba vyrazili na jih, zanechávající za sebou hluboké stopy, které rychle zapadaly sněhem. Chlapec chvíli stál a váhal, pak se rozeběhl za nimi.

Zanedlouho všichni tři zmizeli za bílým závojem padajícího sněhu.

Ano, je to tak – skutečně nezačneme nějakým výčtem skvělých schopností kněží, ale tím, čím za ně platí, jejich úkolem na tomto světě. Postavu kněze je totiž třeba pochopit, než ji začneš hrát. Zatímco ostatní povolání mívají exaktně dané schopnosti a jejich hráči mohou používat herních mechanismů bez toho, aby nad nimi hlouběji uvažovali, hráč kněze má mnoho mechanismů nejasných a k jejich pochopení toho musí hodně vědět. Pokud tě zajímá hlavně to, co kněz umí, můžeš knihu trochu prolistovat, pak se ale vrať a přečti si důkladně všechno.

KNĚZ A BOHOVÉ

Měl bych snad uvést, že tento text píšu ve jménu Velikého Orphaga, měl bych mu dlouze blahořečit a dušovat se, že posvětil tyto řádky, že vše, co zde stojí, je jen jeho vůlí. Pozorný čtenář však jistě již seznal, že nic z toho není třeba: vše, co jsem kdy udělal, je Orphagovou vůlí, a vším, co ještě vykonám, mu budu blahořečit. Nač tedy plýtvat papírem?

Sv. Arson, Zkazky o konci světa

Kněz je člověk (nebo jiný inteligentní tvor, dále však pro jednoduchost budeme mluvit o lidech), který ví, že existují bohové, a jednomu z nich zasvětil svůj život (výjimečně i více bohům). K tomu jej dovedla buď víra, kterou získal ze svého okolí, nebo bůh sám tím, že si jej vyvolil a zjevil se mu, nejčastěji ve snu. Ať již k tomu došlo jakkoliv, kněz se dobrovolně rozhodl vzít na sebe nelehký úkol – sloužit svému bohu.

Jakými úkoly bůh svého kněze může pověřit, to nelze nikterak určit pravidly, závisí to na vůli PJ. Možná jsi zde čekal nějaké základy teologie, odpovědi na nejrůznější otázky kolem bohů – kde se bohové vzali, co je jejich cílem, jaké mají schopnosti, jak vypadají a kde sídlí atd. Musíme tě zklamat, nic takového se v této knize nedočteš. Odpovědi na tyto otázky zná jen PJ a do značné míry si je může pro potřeby svého světa upravit. Ty se dozvíš jen to, co se o tom běžně ve vašem světě soudí. Kněz totiž nezná tyto odpovědi i proto, že celou pravdu nezná téměř nikdo ze smrtelníků.

Také jsi možná čekal, že zde nalezněš celý pantheon bohů, ze kterých si budeš moci vybrat. Také v tom budeš asi zklamán. Nechceme, aby všechny světy vypadaly stejně, aby ve všech vládli ti samí bohové, proto ponecháváme tvorbu pantheonu konkrétního světa na PJ; od něj si vyžádej informace. V této příručce se dozvíš o několika základních principech, kterými mohou být bohové tvořeni, to však nevypovídá nic o tom, jakou konkrétní podobu jim PJ vdechne. Bohové vystupující v příkladech a povídkách v této knize jsou jen příklady. Aby ses necítil ošizen, nalezněš tu popis několika konkrétních bohů, abys věděl, jací mohou bohové být.

KNĚZ A VÍRA

Během svých cest jsem poznal mnoho kněží a náboženství: někdy mne proklínali, jindy ctíli, někteří se mnou dokonce vedli dlouhé rozpravy a snažili se mne přesvědčit o správnosti své víry. Často soudili, že jsou moudřejší než já, a pokládali se za mé mentory – ty, kteří mi podají záchranou ruku nad propastí zaslepenosti.

Mluvíli naprázdno. Víra se nedá naučit, dokázat, vyvrátit ani popřít. Jakmile jednou skutečně poznáte boha tak, jako jsem ho poznal já, pochopíte to – víra se vám stane vším.

Sv. Arson, Zkazky o konci světa

Místo dlouhých slov úvodu si uvedme jeden opravdu dlouhý příklad:

Příklad: Je večer, na město se snáší klid a mír. Na nebi se rozsvěcejí světélka hvězd, na zemi se jim v odpověď rozžínají okna domů. Měkké a vlídné světlo zažehlych svící a zapálených krbů prosvětluje ulice, kde v mrazivém vzduchu poletuje pár sněhových vloček, jako by se zima rozhodovala, zda již udeřit plnou silou, a vyslala na zemi první průzkumníky.

Rozhlédněme se v tomto městě. Podívejme se na lidi těšící se z tepla svého domova i na ty, kteří teprve spěchají temnicími se ulicemi, aby se mu oddali. Nahlédněme i pod mosty a do temných zákoutí, kde se choulí ti, kteří domov nemají. Všimněme si lidí odpočívajících po celodenní dřině i těch, jimž noc jen odděluje jeden zbytečný den od druhého. Pohlédněme na lidi těšící se z přízně svých bližních i na ty, kteří sami a opuštěni smutně hledí oknem do noci. Zkusme mezi těmito lidmi najít skutečného věřícího – věřícího, jehož víru si bohové přejí.

Támhle ulicí spěchá kovář. Chlap jako hora, zasmušilá, lehce ukoptěná tvář, přímý pohled tmavých očí. Tento muž věří železu. Věřící věcem, které lze uchopit a opracovat, věcem, které něco váží, které je nutno rozžhavit dobřela, aby se poddaly. Věřící svým rukám a svým nástrojům, věří neklidné síle ohně i chladivé síle vody, věří věcem, které jeho zkušené oči vidí den co den. Nepřemýšlí o věcech, které vidět nejsou – není na to času. Jeho víra je víra zkušenosti.

Na rohu zahrnul a minul pár mladých lidí. Zahledění do sebe, ani si ho nevšimli. Ona, mladá dívka z lepší rodiny, věří mocné síle lásky. Věřící všem romantickým příběhům, které přečetla, věří v lásku na první pohled, v náhlá vzplanutí, věří v osudovou lásku. Její víra je vlastně spíše jejím přáním – přeje si, aby to v životě bylo tak, jak píšou její oblíbené romány. I on je snílek. Doufá, že v životě vykoná slavné a velké činy. Má velkou fantazii a představuje si dobrodružství a slavné okamžiky – a pak věří svým představám.

Nad nimi září do noci smutné okno. U něj sedí starší žena a nepřítomně sleduje protější domy. Tato žena už nevěří ničemu. Muže i syna ztratila ve válce a život pro ni ztratil smysl. Dříve věřila, že svět má nějaký řád, věřila ve spravedlnost, věřila, že bude-li žít dobře, život se jí dobrem odvděčí, věřila i v bohy, o kterých jí říkali, že nad tímto řádem bdí. Ty tam jsou šťastné chvíle, pryč je víra.

V protějším okně se modlí ke svému bohu kněz. Že bychom konečně našli věřícího? Ten kněz nepochybuje o existenci boha, vždyť sám jej již třikrát v životě spatřil, a v odpověď na jeho modlitbu už bůh vykonal zázrak. Ten muž ví, že jeho bůh nad ním bdí. Ví, že bůh je – ale to už je něco jiného, než když v to věří.

O několik domů dál, v honosném sídle, bydlí bohatý šlechtic. Večery, jako je tento, tráví ve své knihovně. Čte a přemýšlí. Čte knihy o přírodě, o historii, o tajných magických vědách i o teologii. Sám byl vychován v jedné víře, z knih se však dočetl o spoustě dalších náboženství a mytologií. Začíná srovnávat své náboženství s jinými, začíná zkoumat to, co dlouho považoval za nepopiratelný fakt.

Přestává si být jist, že pohled jeho náboženství je jediné správný – začíná pochybovat.

V temné uličce v jiné části města právě svádí zkušená žena jeho syna. Mladík věří v dobro v lidech, věří, že nikdo není v jádru špatný. Jak dlouho mu taková víra ještě vydrží? Co si pomyslí, až se probere na smetišti s rozbitou hlavou, nahý, bez měšce a prstenu. Za rohem čeká ženin kumpán se železnou tyčí.

Chlap s železnou tyčí věří jen sobě. Věřící, že má to, co si vezme, že kdo přemýšlí, zda je něco dobré či špatné, je hlupák. Přežije ten, kdo je silný. Nevěřící, že existuje jiná spravedlnost než městská stráž – a té se dá vyhnout.

Velitel městské stráže právě doma obléká zbroj a chystá se na noční službu. On věří v osud. Věřící, že je předurčen, aby chránil město, že je to jeho poslání. Nepřemýšlí nad tím, kdo jej k tomu povolal, kdo předurčil jeho osud – je to zkrátka tak a patří to k běhu věcí stejně jako to, že po obloze chodí slunce.

Ve vedlejší pokoji spokojeně oddechuje v postýlce jeho dcerka. Ona věří, že existují bohové – jsou to ti zvláštní páni z příběhů, které jí maminka často vypráví. Nemá důvod své mamince nevěřit. Je ale ještě příliš malá, než aby věřila v bohy – věří zatím jen příběhům o nich.

Její matka se právě vrací od zadních dveří – podarovala žebráka kusem chleba se sádlem. Políbí na rozloučenou muže odcházejícího do služby a odebere se do ložnice. Před spaním poklekne před malým oltáříkem na nočním stolku a začne tiše šeptat slova modlitby. Přitom si v zrcadle všimne otlučeného čela postele. Postel je již stará, pomyslí si, měli bychom si nechat udělat novou. Nebo ji jen necháme ohoblovat a dáme jí nový nátěr? Za těchto úvah mechanicky došeptá slova modlitby, aniž by vnímala její obsah, a automaticky rukou udělá svaté znamení. Jde se ještě podívat na spící dcerku, přiloží do kamen a na plotnu postaví polévku pro muže, až se vrátí, a pak již znavena ulehne do lože. Je to dobrá žena, vychovaná ve víře, ale starosti všedního života u ní z víry udělaly časem zvyk.

Žebrák zatím odchází ulicí, v kostnaté ruce darovaný krajíc chleba. Vděčně pohlédne ke chrámu boha Reina, ochránce poutníků, pocestných a žebráků. „Děkuji ti, že jsi mé kroky zavedl k dobrým lidem,“ řekne tiše. Pak, ač sám je hladový, ulomí kus z darovaného chleba a pohodí jej na zem pro toulavé psy a kočky, jak velí jeho víra. Ten žebrák, to je skutečný věřící. Život se s ním nemazlí, nemá domov a často ani co do úst, nemá jediný důvod myslet si, že někdo bdí nad jeho štěstím. Nikdy svého boha neviděl, nemá jediný důkaz, že existuje. On neví, že bůh existuje, nedoufá, že bůh existuje, existence boha není ani jeho přáním, ale nepochybuje o ní. On zkrátka jen věří.

Náhle žebrák zahlédne, jak se ulicí se mihne temný stín. To se zde přikrčen ve stínu domů prosmýkl mladý učedník theurgie, skrývající se před zákonem. Před třemi dny se nechal zlákat penězi a zabil svého mistra. Usmrtil dýkou jeho tělo právě v okamžiku, kdy se mistrova duše vznášela kdesi daleko, v okamžiku, kdy se mistr nemohl bránit. Učedník byl jako dítě vychován věřícími rodiči, časem však jeho víra zeslábla. Jak začal pronikat do tajů

theurgie, dokázal si spoustu věcí vysvětlit a stále méně potřeboval věřit, že všechno dění na světě někdo sleduje a pozorně váží. Nyní však dostal strach. Za ty tři dny už měl dávno zmizet z města, někde se skrýt před světskou spravedlností, on se však k tomu nemohl přinutit. Přes den se skrývá v opuštěných kůlnách, neudržovaných zahradách nebo temných zákoutích zaplivaných dvorků, v noci se pak krade městem – neustále se vrací a očima zdáli sleduje dům, kde spáchal ten strašný čin. Nemůže spát, stále se mu ve snu zjevuje tvář Nary, bohyně spravedlnosti, jak si ji jako dítě zapamatoval z obrázku v knize. Jen mlčí a ukazuje na něj prstem. Pak ji spatřil několikrát i ve dne – našel ji v mracích, v popraskané omítce zdi, na chvíli se mu zdálo, že ji vidí ve svaštělé kůře starého stromu. Semínko víry zaseté kdysi v dětství a udusané těžkou botou vědeckých poznatků, nyní vzklíčilo nebývalou silou. Byl si náhle jist, že Narna zajistí, aby se mu dostalo spravedlivého trestu – věří a bojí se. A bude to právě tato víra a tento strach, který jej donutí zítra jít, vše přiznat a vydat se městské stráži.

A támhle, v temné komůrce ukryté ve spletitém labyrintu chodeb pod městskou arénou, uléhá na prosté lože gladiátor. Než usne, zašeptá několik prostých slov, jimiž požádá Urega, boha zápasníků a bojovníků, aby mu dodal sílu k zítřejšímu zápasu a ochránil jej. Také jeho víra je silná, vkládá vlastně celý svůj život do rukou boha. Dřív, když byl mladší, věřil jen sám sobě, své zbrani a svým schopnostem. V životě však viděl mnoho těch, kteří se stejnou vírou umírali – a byli to dobří bojovníci, stačila však jediná malá chyba nebo jen nešťastná náhoda. Potřeboval někoho, o kom by doufal, že jej takové náhody uchrání, a našel svého boha. Nemá žádný důkaz, že někdo skutečně vede jeho kroky a jeho zbraň, jediným důkazem je, že ještě žije. A až jednou sejde z tohoto světa (a může to být třeba už zítra), věří, že to bude Uregova vůle, proto se toho okamžiku nebojí.

Projdeme-li z gladiátorovy komnaty dlouhými chodbami na sever a dostaneme-li se přes několikery mříže a okované dveře, ocitneme se v cele smrti. Odsouzenec, zloděj a několikanásobný vrah zde tráví svou poslední noc. Za úsvitu bude popraven. Sedí na posteli a chvěje se hrůzou, na čele se mu perlí kapky potu. Za celý život ničemu nevěřil. Měl jen to, co si urval a žádný jeho čin, ať dobrý či špatný, nebyl nijak odměněn či potrestán. Ještě při odpoledním výslechu byl zcela klidný, na soudcův ortel reagoval jen cynickým úšklebkem, a když jej v okovech odváděli, zavrčel na přihlížející dámy tak, že vykřikly strachem. To, že má zemřít, bral jako nevyhnutelný fakt, viděl již mnoho umírajících lidí a svět běžel vždy dál, jako by se nic nestalo. Teď však poprvé pocítil hrůzu z nebytí – co se stane, až katova sekera oddělí jeho hlavu od těla? Nebojí se trestu, který jej po smrti za jeho hříchy čeká, to považuje za povídačky pro děti. On se bojí toho, že dál už nebude nic. Velká černá prázdnota, kde přestane existovat čas, prostor i on. Skoro by uvítal věčná muka v některém z pekel či podsvětí, rozžhavené kleště, vroucí vodu či supy klovajících vnitřností provinilce. Najednou cítí

obrovskou touhu v něco věřit, ať již to bude cokoliv. Dosud totiž věřil jen v sebe – a on zítra ráno přestane existovat. V tomto okamžiku by přijal snad jakoukoliv víru, kdyby mu ji někdo nabídl – kněze však před pár hodinami vyhnal tak nevybíravými slovy, že ten ubohý stařík utíkal, co mu nohy stačily, v patách odsouzencův šílený smích. Kdyby během své poslední noci v nějakého boha uvěřil, byla by to víra pevná a silná, i když jen krátká, víra zoufalá.

Za procházky usínajícím městem jsme spatřili mnoho podob, kterých může víra nabývat. Podívejme se teď na víru systematicky a zkusme přesněji vymezit, jaká by měla být víra v boha či bohy, tedy jaké věřící si bohové přejí. Měj přitom na paměti všechny uvedené příklady, pomohou ti lépe pojetí víry v Dračím doupěti Plus pochopit.

Ještě připomeňme, že celá stať o víře není pojednáním o víře v našem světě. Nesnaž se ani říci, jestli je ten který druh víry dobrým nebo špatným jevem ve světě DrD+ – jestli je dobré v bohy věřit nebo není, to ponechme stranou.

Co je víra

Jen málo lidí je skutečně nevěřících, jen málo lidí nevěří ničemu. To proto, že touha po nějaké jistotě, po nějakém pevném bodě, kterého je vždy možno se zachytit, potřeba v něco věřit, je přímo lidskou přirozeností, a kdo tuto touhu nepocituje, je svým způsobem ze společenství lidí vydělen, není to úplný člověk. Věřit je možno nejen v bohy nebo v nějaký neosobní vyšší princip, ale i ve věci, v myšlenky a představy, v lidi, v přírodu a její zákony nebo alespoň v sebe samotného.

Opravdová víra neobnáší jen občasnou motlitbu nebo návštěvu kostela. Věřící na svého boha myslí, nechává se vést jeho učením a podřizuje mu své jednání. Může k tomu mít samozřejmě různé důvody: někteří bohové své věřící přitahují příslibem klidu a blaženosti, jiní je děsí a nutí k poslušnosti hrozbou trestu. Pokud někdo v boha opravdu silně věří, změní to od základu jeho povahu. Víra ho naplňuje, posiluje v něm určité vlastnosti a pocity, zatímco jiné potlačuje.

Ne každá víra je takto silná. Ve většině fantasy světů existuje mnoho bohů a každý člověk alespoň v nějakého věří, protože tak velí zvyk. To ale ještě neznamená, že ho bude víra doopravdy naplňovat. I u navenek oddaného věřícího hrozí jedno nebezpečí – zevšednění víry. Tak, jako člověk žijící celý život v krásné zahradě, může nakonec přestat vnímat její krásu, tak člověk, který celý život věří, může ztratit pravou víru. Když se z víry stane zvyk, víra nezmizí, jen se skryje hluboko v nitru člověka. Přiměješ-li takového člověka o jeho víře mluvit, zjistíš většinou, že o ní nikterak nepochybuje, často však na ni zapomíná. Náboženské symboly, rituály a návyky jsou pro něj mechanickou a automatickou záležitostí, která ztratila svůj původní smysl.

Nic takového se ovšem knězi nemůže stát. Jeho víra je obzvlášť silná, je to, jako by ho bůh provázel na každém kroku. Kněz svoji víru nadřazuje všemu světskému, úsudku jiných lidí i úsudku vlastnímu. Díky tomu dokáže vidět a konat věci, o kterých se jiným ani nesní – bůh jako by jím prostupoval, a čím zkušenější je kněz, tím víc je tato přítomnost čehosi božského v něm patrná.

I kněz může mít někdy pochybnosti, může se nechat lákat světskými požitky, sejít na scestí, jeho bůh ho může zdánlivě zradit a opustit. Většina z těch mála kněží, kteří si něčím podobným projdou, tím velmi trpí – mají náhle pocit prázdnoty, zdá se jim, že jejich život ztrácí smysl, opouští je jejich vnitřní zrak a výjimečné schopnosti. Pokud bude tvůj kněz někdy v pokušení vzpřítit se svému bohu, rozmyslí si dobře, jaké to pro něj může mít následky a do jaké míry to změní jeho život. Hraní kněze není jen o co nejvýhodnějších zázračných schopnostech, na prvním místě vždy stojí víra a to, co kněz považuje za své poslání.

Šíření víry

Pro kněze je důležitá otázka, kde se víra v lidech bere, jak k ní lidé mohou dojít a co pro ně víra znamená. Hlavním zdrojem víry, i když ne právě kvalitním, je prostředí, ve kterém člověk vyrůstá a žije. Je to jeden z důvodů, proč mívá většinou víra spoustu rituálů, bohoslužeb, slavností, zvyků, proč vyžaduje po svých věřících jisté úkony. Víra, ač je záležitostí vnitřní, se tak zviditelňuje a pro lidi žijící v takovém prostředí je přirozené ji přijmout. Takto získaná víra většinou není nijak silná, ale ve své podstatě bývá pevná – navíc se taková víra šíří víceméně sama.

Někteří bohové nevyžadují okázalé obřady, jejich rituály bývají často jen individuální, věřící je provádějí o samotě a slouží mu k upevnění jeho vlastní víry. Bůh pak nemá tolik věřících, ale ti, které má, jsou kvalitativně jiní – často to mohou být až fanatici.

Víru lze lidem vnutit i násilím. Může to být různými hrozbami, představou různých pekel a podsvětí, kde se budou navěky škvárit duše bezvěrců. Může to ale být hrubou silou – nutit lidi chodit na bohoslužby, modlit se nebo dokonce trestat bezvěrce přímo na tomto světě. Taková víra z donucení zpočátku nebývá příliš upřímná, lidé věří proto, že musejí. Najdou se však mezi nimi i ti, kteří pak skutečně uvěří, a časem se taková vnučená víra může ujmout.

Úkoly kněze jsou tedy různé podle toho, jaký je jejich bůh. Často mezi ně patří udržování víry v nějaké komunitě lidí, tedy upevňování víry lidí již věřících a vzbuzování víry těch, kteří v daném prostředí žijí, ať již se zde narodili nebo sem přišli odjinud. Většinou to také bývá získávání zbloudilých ovcí, lidí hledajících víru. Člověk vnitřně toužící po víře často ani neví, co mu schází – dobrý kněz dokáže zbloudilou ovci odhalit a přidat ke svému stádu. Někdy je úkolem kněze zajišťovat víru hrozbami a násilím. Takoví kněží pak bývají inkvizitory, přidávají se k dobovatelským armádám, zkrátka podporují svá kázání silou.

Ještě je nutno zmínit, že skutečně věřit dokážou většinou jen dospělí lidé. Víra dítěte často není vírou v boha – je to věření lidem, kteří dítěti o bohu říkají. Teprve během dospívání, kdy si dítě vyvíjí vlastní názor na svět, začíná být jeho víra skutečná.

Druhy víry

Jak už jsme si řekli, může být víra různě silná. Navíc je třeba uvědomit si, že lidé v jednom státě i v jednom městě vyznávají často několik bohů. A není to tak, že by každý věřil

jen v jednoho, ani tak, že všichni věří ve všechny stejně. Podíváme se nyní, jak lze z tohoto hlediska víru roztřídit. Pomineme přitom již skutečnost, že každá taková víra může být navíc v různé míře oslabena pochybnostmi.

Nejslabší víru nazvěme *vírou mrtvou*. Takový člověk věří, že bůh existuje, ale nijak to neovlivňuje jeho život, pocity ani myšlení.

O dalším druhu víry jsme se již zmínili – *navyklá víra*. Věřící mechanicky vykonává nějaké rituály či obřady s vírou spojené, často se automaticky řídí i nějakými příkázáními své víry, ale ve skutečnosti už jej tyto obřady ani zákony nespojují s bohem.

Typickým druhem víry je *živá víra*. Věřící věří ve svého boha a v situacích, kdy to náboženství určuje, vykoná obřad a skutečně přitom svého boha vyzývá. Takto věřící člověk děkuje bohu za to, co od něj podle náboženství pochází, prosí ho o to, co náboženství slibuje, a při tom všem k bohu skutečně promlouvá. Úkolem kněze je nejen udržovat rituály, ale udržovat i skutečnou víru v lidech, tedy nedovolit, aby se stala zvykem. Není to úkol lehký a vyžaduje od kněze velké znalosti lidské duše.

Dalším druhem víry je *uctívání*. Na rozdíl od živé víry se takový věřící nespokojí se vyzváním boha tak, jak to vyžaduje náboženství, ale sám vyhledává příležitosti, jak ke svému bohu promluvit a dát mu najevo svou víru. Takový člověk pak bohu obětuje velkou část sebe sama. Nutno říci, že zatímco živou víru dokáže ve většině lidí schopný kněz probudit, uctívání jsou schopni jen někteří lidé. Uctívání se u těchto lidí samo vyvine z živé víry, není však možno k němu člověka donutit. Právě z lidí, kteří bohy uctívají, se rekrutuje většina kněží.

Extrémním druhem víry je pak *fanatismus*. Fanatismus není silnější než uctívání, lze jej však dosáhnout uměle i u lidí, kteří k uctívání nemají vhodnou povahu. Dalo by se říci, že fanatismus je uměle vyvolané uctívání. Fanatik přijme dogmata, které mu jeho náboženství dá, přijme je plně a cele bez jakýchkoliv výhrad a je připraven aktivně se zapojit do jejich plnění. Na rozdíl od běžně věřícího člověka, který se snaží přizpůsobit svůj život víře, snaží se fanatik přizpůsobit své víře i svět kolem sebe. Fanatismus se nevyplňuje s uctíváním – pokud je k fanatismu doveden člověk uctívání schopný. Mocní kněží dokáží manipulovat celými davy lidí tak, aby u nich fanatismus vzbudili.

To jsou tedy hlavní druhy víry. Samozřejmě nelze skutečnou víru nějak přesně škatulkovat, případ od případu spadá víra konkrétního člověka v různé míře do různých příhrádek. Víra může být navyklá nebo mrtvá jen částečně, stejně tak uctívání nebo fanatismus může mít různou míru. Uvedené druhy víry jsou však hlavními skupinami, do kterých lze nějakou konkrétní víru zařadit alespoň přibližně.

Podívejme se ještě na běžného věřícího člověka žijícího v prostředí, které má celý pantheon bohů. V některé z nich takový člověk věří jen mrtvě – ví, že existují a přiznává jim schopnosti, které dle náboženství mají, tím však jeho víra končí. V bohy, kteří mají nějakou spojitost s jeho životem nebo k víře ve které byl nejvíce vychováván, může věřit i živě. Tak například gladiátor prosí svého boha o ochranu, nebo

žebrák, který děkuje bohu pocestných za to, že narazil na dobré lidi. Může se však snadno stát, že víra v některé z těchto bohů přejde ve zvyk. Běžný člověk věří většinou ve všechny bohy mrtvě, asi tak v jednoho až tři živě nebo navykle.

Pokud jde o člověka mimořádně zbožného, pak většinou věří živě ve více bohů a některého z nich dokonce uctívá. Málokdo uctívá více bohů najednou, neboť se to neslučuje s podstatou uctívání. A jak je na tom fanatik? Ten je většinou schopen jen fanatické a mrtvé víry. Tedy ve svého boha (nebo bohy, fanatismus může být polyteistický) věří fanaticky, ostatním bohům nanejvýš přiznává jejich existenci. Jak jsme již řekli, fanatismus může být zároveň spojen s uctíváním, tedy fanatikem může být i obzvláště zbožný člověk.

KNĚZ A ŽIVOT

Spousta noviců si myslí, že je kněžská sutana nějak oddělí od zbytku světa, že se teď budou utápět v modlitbách, vzhlížet k nebi a vznášet se na svém soukromém obláčku prozření. Jejich omyl jim dojde, jakmile šlápnou do prvního hovna na cestě.

Hrúgar, kněz Orphagiův

Už jsme naznačili, co je úkolem kněze. Nyní si řekneme, jak se člověk knězem stane, co k tomu musí učinit, jakým způsobem jej to zavazuje a podobně. Předem tě musíme upozornit, že pro to neexistují žádná přesná pravidla, život kněží se řídí zvyklostmi země, pravidly příslušného náboženství a přáními boha, kterému je zasvěcen. To jsou vše věci, které jsou dány světem, a které si tedy vymyslíte spolu se svým PJ. Následující texty ti pomohou poznat, jací mohou být kněží různých náboženství.

Jak se stát knězem

Ke kněžskému povolání může vést několik cest. Podnět může přijít zevnitř, to je přímo od člověka samotného, nebo zvenku, od okolních lidí, anebo přímo od boha.

Většina velkých náboženství má vybudován nějaký systém výchovy nových kněží. Bývají to různé kláštery, chrámy či církevní školy, do kterých přicházejí mladí zájemci o kněžskou sutanu, kde se seznamují podrobně s náboženstvím, které mají kázat, ale kde se také většinou dozvedí spoustu zajímavých věcí o lidských duších a o světě kolem sebe. Kláštery mohou mít i jiný význam – přicházejí do nich zbožní lidé, kteří chtějí uctívat plně svého boha nerušení světskými záležitostmi. Ti pak zůstávají jako řeholníci v klášterních zdech až do konce života. My se však budeme zabývat jen těmi, kteří se chtějí stát kněžími, chtějí bohu sloužit a šířit jeho víru.

Jak již jsme řekli, k rozhodnutí stát se knězem může dojít člověk sám. Jde většinou o zbožného člověka, jehož touha uctívat boha přivede k rozhodnutí sloužit mu. Takový zájemce většinou vyhledá nějaký ze zmíněných ústavů a tam podstoupí výchovný proces, který z něj udělá kvalifikovaného kněze. Jsou však náboženství, která nemají žádný výchovný systém škol. Pak většinou nastoupí mladý zájemce jako učedník k nějakému zkušenému knězi a přebere po-

stupně jeho zkušenosti. Konečně se může rozhodnout stát se knězem samoukem. K takovému rozhodnutí je však třeba opravdu silné víry a poměrně dlouhého času, než se člověk knězem opravdu stane. Dodejme ještě, že k rozhodnutí stát se knězem může vést člověka i v pokročilém věku pokání a touha naplnit nějak smysluplně svůj život.

Druhá možnost je podnět zvenčí. Takto je často člověk zasvěcen kněžskému povolání už v dětství – nejběžnější případ je, že zbožní rodiče z něj chtějí mít kněze, a tak jej nechají studovat na nějaké církevní škole. Nebo si nějaký kněz všimne nadaného dítěte a rodiče přemluví, aby mu jej světili do učení. Často se také knězi stávají sirotci odložený do kláštera. Konečně kněží některých náboženství jezdí po kraji přímo s úkolem hledat nadané děti a získat je pro kariéru kněze, ať již jim je rodiče dají, koupí je od nich nebo jim je vezmou násilím.

Poslední možnost je podnět přímo od boha. V tom případě bůh člověku přímo naznačí, že si jej vybral jako kněze. A člověk většinou poslechne – ne že by každý člověk takto poslechl, ale bohové si přirozeně vybírají ty, kteří mají nejlepší předpoklady stát se knězi a brání jim v tom jen vlastní nerozhodnost nebo chybějící příležitost. Takový člověk pak navenek může působit, jako by se rozhodl stát se knězem sám. Jinou možností je, že bůh nevede k rozhodnutí přímo kněze, ale jeho okolí – vyjeví rodičům, že by se jejich syn měl stát knězem, nebo vede ruku inkvizitora hledajícího po kraji vhodné dítě.

Rasy a pohlaví

Nepodléhej všeobecnému dojmu způsobenému rozšířeným katolickým modelem církve, že kněžské povolání je určeno

výhradně mužům. Ve většině náboženství nehraje pohlaví kněze roli a kněžky jsou tedy stejně běžné, jako kněží. Existují sice náboženství, která nedovolují ženám stát se oficiálně knězi, ale stejně tak existují náboženství, která upírají kněžskou sutanu mužům. U některých náboženství zase mohou hrát mužští kněží jinou roli než kněžky.

Častější bývá omezení na rasu kněze. Jsou tu kupříkladu trpasličí bohové, jejichž knězi se mohou stát jen trpasličí nebo trpaslice. Nebo naopak vznešeným bohům civilizovaných krajin často nemohou sloužit skřeti nebo krollové, některým dokonce mohou být zasvěceni jen elfové či lidé. Je však stále dost bohů, kterým mohou sloužit postavy všech ras, muži i ženy.

Zasvěcení bohu

Člověk se nemůže stát knězem, aniž by přitom zasvětil svůj život některému z bohů. Dá se dokonce říci, že knězem se stává právě v okamžiku, kdy tak učiní. Zasvěcení bohu je neformální, ale pevný závazek. Kněz slibuje, že bude svému bohu a víře v něj sloužit vždy a za každých okolností, že se cele oddává této činnosti a bude ji klást vždy před své osobní zájmy. Až na výjimečné případy, kdy kněz svého boha zavrhne, případně bůh zavrhne svého kněze, ustanovuje se toto spojení na celý život.

Zasvěcení je možno předstírat před lidmi, ne však před bohem. Tedy pokud by postava již při zasvěcení sledovala nějaké jiné cíle než sloužit svému bohu, knězem se stát nemůže. Hraješ-li kněze, smiř se s tím, že tvá postava bude a chce opravdu svému bohu sloužit, protože kdyby mu sloužit nechtěla, knězem by se nemohla stát. Odměnou jí budou schopnosti, o kterých se může ostatním postavám jen zdát.

